

Domarkompendium -svensk lapphund-

Svensk lapphund, utmaningar och prioriteringar

Den svenska lapphunden har bibehållit sin typ under de cirka 130 år den har funnits som registrerad ras. Den största förändringen över tid är att standarden idag inte tillåter lika många färger och tecken. Rasen har ett flertal gånger gått genom perioder när registreringsiffrorna minskat vilket lett till genetiska flaskhalsar. Trots detta är den än idag i de flesta aspekter samma typ av hund som den som en gång skapade rasen- svensk lapphund.

Idag registreras strax under 100 st om året i Sverige och ca 200 om året i hela världen. Svensk lapphund är en riktig raritet !

Mot bakgrund av detta så har Svenska rasklubben för svensk lapphund (SRSL) och dess uppfödare i den rasspecifika avelsstrategin (RAS) till största delen inriktat sitt avelsarbete på att bevara genetisk variation.

Saxat ur RAS

Exteriör

Den svenska lapphunden har sitt ursprung som en naturhund väl anpassad till det karga klimat och hårda arbete som dennes ursprungliga värv som renvallare kräver. Viktigt är att bibehålla rasens funktionella exteriör utan överdrifter. Dit hör päls som varken får bli för lång eller mjuk, en lång bröstorg som skyddar de inre organen och normala vinklar som ger hunden ett väl avmätt, effektivt steg. Den är en byggd som en travare med längre linjer (rektangulär) och rör sig med ett vägvinnande steg.

Exteriörbedömning

Den svenska lapphunden har generellt en hög exteriör standard. Majoriteten av de utställda hundarna får kvalitetsbedömning excellent eller very good.

Det finns få individer som har allvarigare exteriöra avvikelser. (SKK hunddata, kritiker från officiella hundutställningar i Sverige)

Exteriöra överdrifter

Svensk lapphund är en ras utan exteriöra överdrifter.

Mål

Både när det gäller kortsiktigt och långsiktigt mål är det viktigt att rasens ursprungliga, funktionella exteriör bibehålls. Det innebär att pälsen inte får bli för ymnig och att de rätta rektangulära proportionerna samt ett vägvinnande effektivt steg skall beaktas.

Strategier

Svensk lapphund ställs i hög utsträckning ut. Rasklubben väcker intresset för utställningar genom att arrangera aktiviteter riktat mot utställning som ringträning, utställningar och årspriser.

Bild ur Eivor Oddén, kennel Odds samling.

Lovsång över svensk lapphund

Karaktäristik av Comp, text från 1935, publicerad i Hundsport

Ännu en gång sätter jag mig ner för att lovsjunga lappspetsen, vår ursvenska hund, som genom årtusenden bibehållit sin rasform, och som motstått civilisationens menliga inflytelser. Lapphunden är alltså fortfarande det utpräglade nyttodjur, som han redan var för stenåldersmänniskan i tidernas begynnelse.

Man tycker att ett så förträffligt djur skulle vara livligt uppskattat i sina egna landsmären, och så är utan tvivel fallet men en viss begränsning. Renskötarna inse nämligen sitt beroende av lappspetsen, ty de veta utan honom är deras näring omöjlig att utöva, och följaktligen se de till, att rasen ej dör ut. Men ingen eller åtminstone ytterst få människor tänka på att föra den framåt, och stillastående är i ett fall som detta liktydigt med tillbakagång. Utom lapparna är det inte många som ha intresse för rasen.

Ett fåtal uppfödare har tagit lappspetsen som hobby, vilket de på ett sätt ha funnit ganska otacksamt nämligen av det skälet, att det är mycket svårt att placera ut valparna - allt kan man ju inte behålla även om man är aldrig så intresserad av en ras. Å andra sidan få de emellertid riklig lön för sin möda, ty en mera sympatisk hund att ägna sig åt än ifrågavarande kan knappast tänkas.

Under många år, så länge jag var "besutten lantjunkare" hade jag nöjet att lära känna lappspetsen närmare. Jag fann honom ytterligt trogen och klok. Dessutom vore alla utan undantagsynnerligen vaksamma- ofta till överdrift- renliga och trevliga som hemmahundar.

Såsom vallhundar, till vilket de hos mig övervägande användes, voro de ovärderliga, och vallarinstinkten låg dem så i blodet, att dressyr var nästan obehövlig. Undra på att jag efter sådana erfarenheter kan rosa dessa hundar. Handen på hjärtat kan jag inte finna annat "emot" än att de på grund av sin vaksamhet ofta ge skall även när ett sådant är omotiverat.

Jag vill inte missrekommendera någon annan hundras, ty det finns mycket gott hos alla utan undantag, men jag ber den värde hundspekulanten efter detta besinnas före köp, att det finns andra raser än schäfer, dobermannpinscher, terriers, schanuzer och allt fint de moderna raserna kan heta. Jag ber honom komma ihåg vår svenska lapphund, som kan bereda lika mycket glädje och nytta som någon av de upprepade. Genom att intressera sig för denna inhemska ras ger man samtidigt ett handtag åt svensk kultur.

Standard för svensk lapphund

Rasstandard

Ursprungsland/ hemland

Sverige

Användningsområde

Renvallarhund, numera främst allsidig sällskapshund.

FCI-klassifikation

Grupp 5, sektion 3

Bakgrund/ändamål

Lapphunden är en gammal nordisk ras ursprungligen använd av samerna som gårds-, jakt- och vallhund. Den är en utomordentligt tillgänglig och arbetsvillig hund. Dess egenskaper gör den mycket användbar inom renskötseln. Numera är rasen främst en allsidig sällskapshund som lämpar sig för många typer av hundsport och aktiviteter.

Helhetsintryck

Svensk lapphund är en typisk spetshund. Den skall vara rektangulär, något under medelstorlek och ha god resning.

Uppförande/karaktär

Lapphunden är läraktig, uthållig och tålig och den har en päls som ger gott skydd mot väder och vind. Rasen skall vara livlig, uppmärksam, vänlig och tillgiven.

Kommentarer

Helhetsintryck

Den svenska lapphunden ska vara rektangulär och får aldrig upplevas hög på benen. Den är byggd som en vallhund med längre linjer.

I rasens första standard från 1894 beskrivs rasens proportioner som "kroppen mera långsträckt än gråhunden", "Benen raka och kraftiga, i förhållande till kroppen något korta."

I en standard från 1935 går det att läsa " med tätsluten kropp, snarare låg- än högbent", "Benen, raka och kraftiga, icke höga." vilket ger en bra beskrivning av andemeningen bakom dagens standards beskrivning. .

Uppförande/karaktär

En svensk lapphund är livlig, samarbetsvillig och har koll på sin omgivning. De pratar med olika ljud och kan ha lätt till skall. Ihållande skall eller andra reaktiva beteenden är oacceptabelt.

Vinnare
olika tid

1950-talet

FCI- standard nummer 135

FCI-standard på engelska
publicerad 2012-02-22

FCI-standard fastställd av FCI
general Committee 2011-11-10

Översättning fastställd av SKK
centralstyrelse 2011-02-16

2010-talet

från
der

1920-talet

Huvud/skallparti/ansikte

Rasstandard

Huvud

Skallparti

Skalle

Skallens längd skall något överstiga dess bredd. Hjässan skall vara välvd och nackknölen skall vara obetydligt markerad.

Stop

Stopet skall vara skarpt markerat.

Ansikte

Nostryffel

Nostryffeln skall helst vara kolsvart, mycket mörk eller harmoniera med pälsfärgen.

Nosparti

Nospartiet skall vara något längre än en tredjedel av huvudets längd. Det skall vara väl utfyllt och, från alla sidor sett, jämnt avsmalnande mot nosstryffeln. Nosryggen skall vara rak.

Läppar

Läpparna skall vara torra och sluta väl an mot käkarna. Läpparna liksom gommen skall vara kraftigt pigmenterade.

Käkar/tänder

Saxbett med jämna och väl utvecklade tänder.

Kommentarer

Skalle

Det är inte fel att med händerna uppskatta skallens längd jämfört med dess bredd. Svensk lapphund får oftast inte sin fulla bredd på skalle förrän de är runt 4-5 år. Hjässan skall vara välvd men inte kullrig, äppelformad.

Stop

Päls och ögonbryn kan förstärka intrycket av ett stop. Stopet ska vara skarpt markerat men det innebär inte att det ska ha en 90-gradig vinkel.

Nostryffel

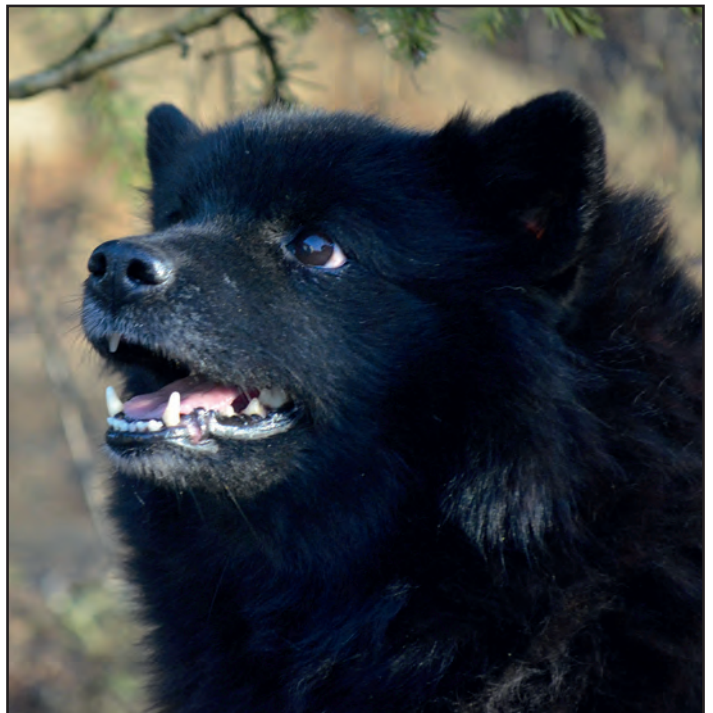
De hundar som är björnbruna är ofta inte riktigt lika kolsvarta i pigment som de individer som är svarta.

Nosparti

Det är viktigt att notera att det inte är ju kortare desto bättre. Nosen skall vara väl utfyllt men jämnt avsmalnande. Nosen skall inte se fyrkantig ut framifrån. Det förekommer individer med allt för tunn, vek underkäke, vilket påverkar nosens utfyllnad negativt. Ridge på nosryggen förekommer och ingår i normalvariationen på rasen

Käkar/tänder

Käkarna skall vara kraftiga, välutvecklade och tänderna förhållandevis stora.

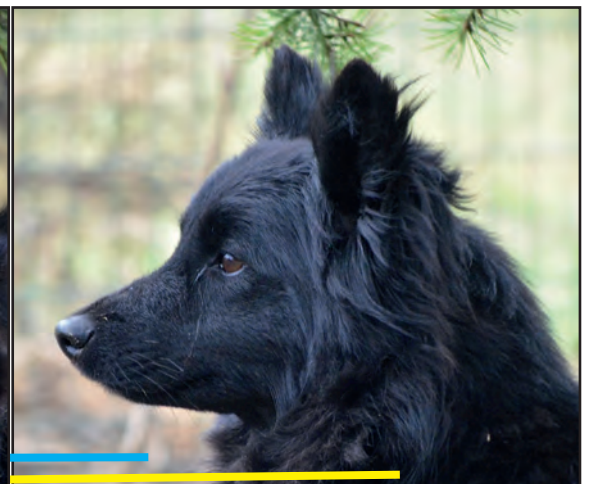
Två svenska lapphundar i veteranålder. Den ena hane, den andra tik som båda har rastypiska huvuden med vackra uttryck och tydlig könsprägel.

En ung tik med de korrekta förhållandena mellan nos och huvudlängd.
Det gula strecket är huvudets längd och det blå sträcket är nosens längd.

En mer utfyllt underkäke tillsammans med mer markerat stop och rundare skalle ger intryck av kortare nos. Nosen inom standardens föreskrivna längd.

En aning vek underkäke och smalare skalle ger intryck av en längre nos, men även denna noslängd är inom det standarden föreskriver

Ögon

Ögonen skall sitta tämligen långt ifrån varandra. De skall vara runda och ganska stora men inte utstående. Ögonfärgen skall vara brun, helst mörkbrun. Ögonöppningarna skall vara nästan horisontellt ställda. Ögonkanterna skall vara kraftigt pigmenterade.

Blicken skall vara uttrycksfull.

Öron

Öronen skall vara trekantiga, breda vid basen, korta upprättstående och med lätt avrundade spetsar. De skall sitta brett isär och vara mycket rörliga. Öron med böjda spetsar är inte önskvärda men inte heller diskvalificerande.

Ögon

Ögonens runda form, placering och mörkbruna färg är oerhört viktigt för det korrekta uttrycket. Ögon som är mer mandelformade ofta tillsammans med sned och tätare placering, gör att uttryck och huvud blir rasfrämmande. Individer med ljusa ögon får inte riktigt det intelligenta, uttrycksfulla uttryck som eftersträvas. Hundar som är björnbruna har ofta inte riktigt lika mörkbruna ögon och det får accepteras, det hänger ihop med färgen. Men ljusbruna mot gula ögon är ett fel.

Öron

Öronen skall sitta brett isär. Det innebär att öron som sitter uppe på huvudet som en jaktspets är inte korrekt på en svensk lapphund. De är mycket rörliga och det är normalt för svensk lapphund att vika öronen bakåt i en vänlig gest när man tar kontakt med den och även när den rör sig i rask trav.

Stamhundar hos kennel e montibus, 20-talet. SKK/Hundsport

Sappi II från 1928. SKK/Hundsport

Svensk lapphund för 100 år sedan. Rasen har bibehållit sin typ väl under åren !

Hundarna på på sid. 8-9, visar hur mycket öronens placering, form och huvudform påverkar det rastypiska huvudet (och att variation på detta alltid har funnits i rasen). Samtliga hundar med de korrekta ögonen.

Kennel av Hammaren, Hilma Fredgas hundar från 1920-talet SKK/Hundsport ---->

Hundarna på denna sida visar den variation som finns inom rasen när det gäller rastypiska huvuden och uttryck. Spara dem på näthinnan och jämför gärna med de äldre bilderna på sidan intill. En svensk lapphund skall aldrig ha ett hårt uttryck, utan de skall se lika snälla och intelligenta ut som de är.

Kropp

Rasstandard

Hals

Halsen skall vara medellång, torr och kraftig.

Kropp

Kroppen skall vara samlad och något längre än mankhöjden.

Rygg

Ryggen skall vara plan, stark, muskulös och fjädrande.

Ländparti

Ländpartiet skall vara kort och brett.

Kors

Korset skall vara förhållandevis långt, brett och muskulöst samt svagt sluttande.

Bröstkorg

Bröstkorgen skall vara relativt djup, nå till armbågarna och vara förhållandevis lång, även de bakre revbenen skall vara väl utvecklade. Den skall framifrån sett vara oval. Förbröstit skall vara välutvecklad och tydligt markerad.

Underlinje och buk

Buklinjen skall vara svagt uppdragen.

Svans

Svansen skall vara relativt högt ansatt och skall uträttad nå ungefär till hasleden. Den skall bäras ringlad över ryggen då hunden rör sig.

Kommentarer

Hals

En väl tillbakalagd skuldra och ett välutvecklat förbröst bidrar till att den svenska lapphundens stolta hals kommer till sin fulla rätt

Kropp

Notera att kroppen skall vara något längre än mankhöjden. Detta är ett viktigt längdförhållande. En del svenska lapphundar är för korta i kroppen, oftast eftersom rygg och bröstorg är för kort.

Kors

Den svenska lapphunden har ett relativt plant kors.

Bröstkorg

Det förekommer individer med korta bröstben och därmed inte tillräckligt välutvecklad bröstorg. Detta är ett funktionellt fel. Det är viktigt att bröstorgen inte är för grund. På en fullvuxen individ så skall bröstorgen nå ner till armbågen.

Svans

Svansen är ofta ganska hårt ringlad men det finns individuella skillnader i rasen. Från hundar som bär svansen lösare över höften till dem som bär den hårt ringlad i enkel eller dubbel "knorr" över ryggen. Det ingår i normalvariationen på rasen. Kontrollera längd mot hasen. Det föds fortfarande individer som har stump eller halvlång svans. Detta är ett missbildning och ett allvarligt fel.

Tik

Hane

Extremiteter

Rasstandard

Kommentarer

Extremiteter

Framställ

Helhet

Frambenen skall vara raka, kraftiga och parallella, såväl i stående som i rörelse. Framstället skall vara så vinklat i skulderled, armbågsled och handlov att hunden får god steglängd.

Skulderblad

Skulderbladen skall vara väl tillbakalagda.

Armbåge

Armbågarna skall sluta väl intill bröstkorgen.

Framtassar

Framtassarna skall vara ovala och starka med väl slutna tår. De skall vara hårbevuxna även mellan trampdynorna vilka skall vara kraftiga och elastiska. Såväl klor som trampdynor skall vara kraftigt pigmenterade.

Bakställ

Helhet

Bakbenen skall vara väl, inte överdrivet, vinklade i knä- och hasleder.

Lår

Låren skall vara muskulösa.

Has/hasled

Hasorna skall vara lågt ansatta för att ge ett kraftigt påskjut.

Mellanfot

Sporrar är tillåtet.

Baktassar

Baktassarna skall vara ovala och starka med väl slutna tår. De skall vara hårbevuxna även mellan trampdynorna vilka skall vara kraftiga och elastiska. Såväl klor som trampdynor skall vara kraftigt pigmenterade.

Extremiteter

Svensk lapphund är ytterst en arbetshund gjord för att kunna arbeta timma efter timma i tuff miljö. Med det i åtanke är en funktionell exteriör som ger hunden uthållighet och minskar risken för slitage oerhört viktigt. De rör sig som en vallhund och är byggda som en travare.

Framställ

Veka mellanhänder, fransysk benställning, utåtvecklade armbågar och brant skulderblad är funktionella fel.

Bakställ

För att få det korrekta marktäckande funktionella steget är det viktigt att knä och/eller hasvinkeln inte är för knappt vinklad. Det förekommer individer med allt för hög has vilket påverkar det rastypiska steget menligt. Kohasighet var vanligare förr än det är idag och även det är ett funktionellt fel.

Mellanfot

Sporrar förekommer som enkel- eller dubbel sporrar. Det finns även individer som är utan sporrar eller bara har sporre på ett ben. Allt ingår i normalvariationen.

Tassar

Det är viktigt med starka tassor som är behårade mellan trampdynorna vilket skyddar tassarna.

Tik

En väl tillbakalagt skuldra, med frambenen väl under sig ger det typiska förbröstat.

Hane

Bakstället parallellt, utan tendens till kohasighet

Rörelser

Rasstandard

Rörelser

Gången skall vara lätt och spänstig med vägvinnande, parallella steg och kraftigt påskjut.

Kommentarer

Rörelser

Rastypiska rörelser är viktigt och prövas bäst i trav. Den ska aldrig se tung ut i rörelse. Långa effektiva marktäckande steg. I trav rör de sig på ett tätare spår ju snabbare de travar, vilket är helt normalt för rasen och ska inte blandas ihop med trånga rörelser. Det är typiskt att de i rörelse sänker huvudet och därmed blir längre i sina linjer.

Funktionella, effektiva rörelser är oerhört viktigt för en arbetande vallhund som arbetar timma efter timma med att driva djur framåt i tuff terräng och ofta djup snö.

Päls och färg

Rasstandard

Päls

Pälsstruktur

Pälsen skall vara riklig och bestå av täckhår och tät, mjuk underull.

Den skall vara strittande, dvs. täckhåret skall stå rätt ut och närmare hårroten vara finkrusigt. Underullen skall vara ytterst inkrusig. På huvudet och benens framsidor skall pälsen vara kort. På bringan, på frambenens och lårens baksidor samt på svansen skall pälsen vara lång. Svansen skall vara yvig med långt, tätt hår. På nacke och hals skall pälsen vara så lång att den bildar krage.

Färg

Färgen är vanligen enfärgat svart, rostbruna skiftning-ar, ”solbränt”, är typiskt liksom svart med mer eller mindre björnbruna nyanser.

Vita tecken på bringan, tassarna och på svansspetsen kan förekomma och är helt korrekt.

Kommentarer

Pälsstruktur

Pälsen ska vara anpassad för arbete inte för show!

Korrekt kvalitet är mycket viktigt. Den skall aldrig bli så lång att hundens siluett störs. Överdriven pälsmängd eller allt för mjuk päls är ett fel. Hos unga djur och hos tikar som använts i avel kan pälsen bli vågig, men ska aldrig vara lockig och öppen. Pälsen ska inte klippas, eller formas.

Färg

Viktigt att notera är att svart hos svensk lapphund förekommer från svart till mer eller mindre björnbruna/björnröda nyanser. De björnbruna individerna kan sommartid blekas till nästan vetefärg i till exempel svans och krage. Björnbrun är genetisk en svart hund med svart pigment men som har ett rödbrunt skimmer/färg i det svarta.

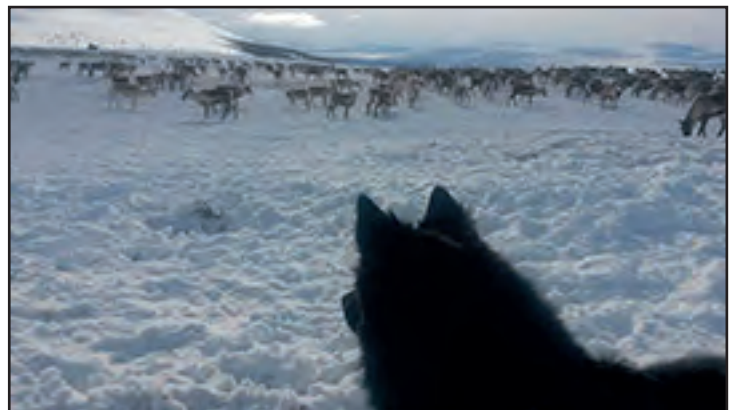

Pälsmängd

Pälsmängd påverkar intrycket av hundens proportioner mycket. Båda dessa hundar är i grunden av utmärkta proportioner, men den urfällna ettåriga tiken till vänster kan upplevas luftig och lätt medan den 12 åriga hanhunden till höger som är överpälsad kan upplevas lågställd och tung. Så mycket päls som hanen till höger har är inte önskvärt. Pälsen är mjuk, med långa, silkiga täckhår. Pälsmängden stör hundens siluett och är inte en funktionell päls.

Funktionell päls

Svensk lapphund används fortfarande i rendriften. Det är oerhört viktigt att den har en funktionell, lätt-skött arbetspäls där inte halva skogen fastnar och där snö och is klumpar. En hund med fel päls är totalt oanvändbar.

Björnbrun

Juniortiken till vänster visar upp en björnbrun färg på sin valppäls. Valppälsen sitter oftast kvar i junior- och ibland även in i unghundsklass och är luddigare, mjukare och större mängd päls än hunden kommer få när väl vuxenpälsen växer ut. Det är helt normalt i rasen. Oftast går det ändå att känna kvalitén på pälsen där vuxenpäls har vuxit ut. De två tikarna till höger visar skillnaden på svart och björnbrun. Björnbrun var under många år så ovanlig att den till och med en period försvann helt ur rasstandarden, men färgen blir allt vanligare i dagens population. Som kuriosa i sammanhanget så var den förr den mest eftertraktade färgen i rasen.

Vita tecken & andra tecken

Vitt bröst, vita tassar och vit svanstipp är helt accepterat enligt rasstandarden.

Det förekommer även hundar som har vita strumpor, vitt under haka, hals, glasögon. Det är inget som bör resultera i större prisnedsättning.

Andra färger

Det har de senaste åren fötts några kullar med så kallade vita svenska lapphundar. Det är en färg som historiskt alltid har funnits, men som idag är borttagen ur standarden. De är ofta creme snarare än vita. Det har även än mer sällan fötts viltfärgade, genetiskt bruna, samt individer med tan eller brindletecken. Då färgerna inte finns upptagen i standarden är det inte önskvärda färger men skall inte heller diskvalificeras. Det finns ett värde för aveln att även dessa individer får en bedömning och kan meriteras men de kan maximalt tilldelas ett good som resultat. .

En hane av utmärkta proportioner, åt det björnbruna hållet med glasögon och oren färg/tecken på tassar och ben.

En blanksvart svensk lapphundshane med typisk päls

Storlek, fel, nota bene och testiklar

Storlek/vikt

Mankhöjd

Hanhund: idealmankhöjd 48 cm

Tik: idealmankhöjd 43 cm

Avvikelse med +/- 3 cm är tillåtet för såväl hanhund som tik.

Fel

Varje avvikelse från standarden är fel och skall bedömas i förhållande till graden av avvikelse och dess påverkan på hundens hälsa och välbefinnande.

Diskvalificerande fel

- Aggressiv eller extremt skygg.
- Hund som tydligt visar fysiska eller beteendemässiga abnormiteter skall diskvalificeras.
- Otypisk.

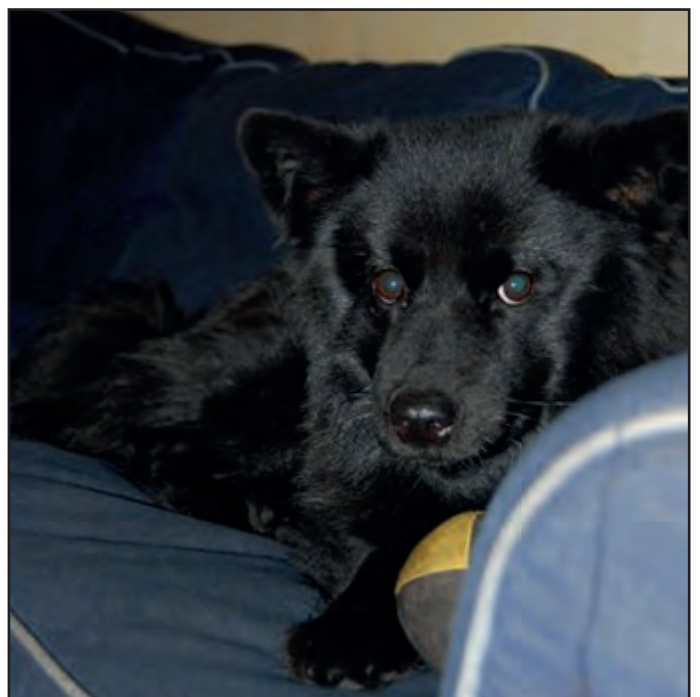
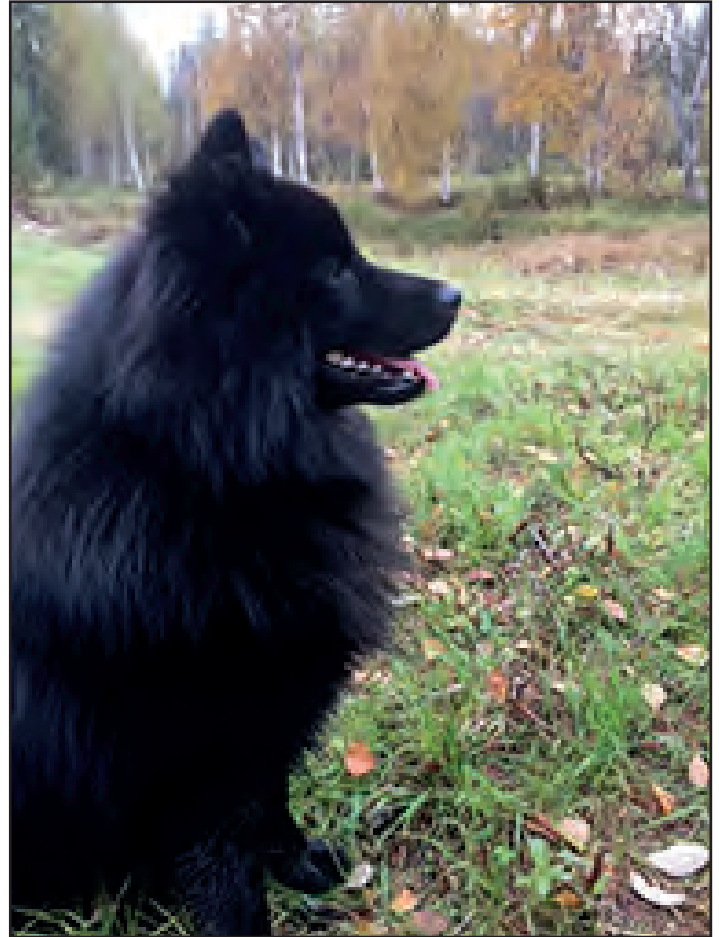
Nota bene

Endast funktionellt och kliniskt friska hundar med rasty-pisk konstruktion skall användas till avel.

Testiklar

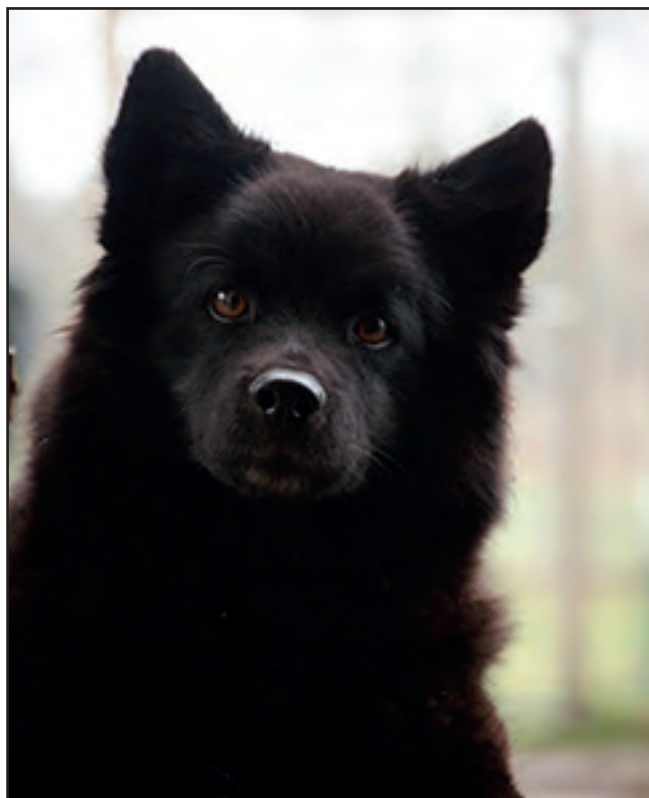
Hos hanhundar måste båda testiklarna vara fullt utvecklade och normalt belägna i pungen.

Det är en stor spridning i mankhöjd inom rasen men de flesta ligger inom standardens tillåtna storlek. 45-51 cm för hanhund och 40-46 cm för tik.

Rastypiskt ögongodis

Rastypisk variation att fästa på näthinnan

Vi tackar alla medlemmar som bidragit med bilder på sina hundar

www.srsl.se
sekr@srsl.se

Slutligen...

Rasen är jämn, men det finns ändå en hel del variation inom den när det gäller storlek, grovlek, päls och typ. Och så har det alltid varit, vilket är en styrka för rasen. Det tyder på genetisk variation. Alla dessa individer är ändå omisskännligt svenska lapphundar.

Ha alltid i bakhuvudet när du värderar detaljer att en svensk lapphund är först och främst en tålig arbetshund och skall så förbli. Uppfödarna har sedan rasen börjades att registreras haft siktet på att bevara snarare än att förädla och förbättra.

Varför förändra något som redan är perfekt ?

Det är därför rasen har bibehållit sin modell så väl.

Rasen är inte delad i en show och en arbetsmodell och så vill vi att det skall förbli även i framtiden.

Publicering på SKK hemsida godkänd av SLK och SRSL

